

Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' επιπέδου Τ.Π.Ε.

Συστάδα 12: Ειδική Αγωγή

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Γνωρίζω το σώμα μου

ΤΠΕ για διάφορες κατηγορίες μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες –
Κινητικές Αναπηρίες

Σενάρια διδασκαλίας

Έκδοση 1η

ΙΟΥΛΙΟΣ 2019

Πράξη:

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ
(ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ Β' ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΤΠΕ)

Φορείς Υλοποίησης:

Δικαιούχος φορέας:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Συμπράττων φορέας:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

A. Συνοπτική παρουσίαση του εκπαιδευτικού σεναρίου

Η γνώση των μελών του σώματος αναπτύσσεται από την παιδική ηλικία και μας βοηθά στο αναπτύξουμε την έννοια του προσανατολισμού και να κινηθούμε στον χώρο. Οι μαθητές με κινητικές αναπηρίες εξαιτίας της περιορισμένης αλληλεπίδρασης με το περιβάλλον παρουσιάζουν συχνά δυσκολίες στην σωματογνωσία η οποία είναι ιδιαίτερα σημαντική για την κινητική και γνωστική τους ανάπτυξη.

Το σενάριο εστιάζει στην γνώση των μελών του σώματος και περιλαμβάνει την χρήση λογισμικών τα οποία προκαλούν το ενδιαφέρον των μαθητών.

A.1 Τίτλος του εκπαιδευτικού σεναρίου, Τάξη που απευθύνεται

Γνωρίζω το σώμα μου

Απευθύνεται σε μαθητές με κινητικές αναπηρίες που φοιτούν σε ειδικό νηπιαγωγείο και χρησιμοποιούν αναπηρικό αμαξίδιο ή περιπατητήρα για την μετακίνηση τους.

A.2 Δημιουργός του εκπαιδευτικού σεναρίου

Χρυσάγης Νικόλαος Σταύρος, εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής (ΠΕ 11).

A.3 Εμπλεκόμενες Γνωστικές περιοχές

Φυσική αγωγή, πληροφορική

A.4 Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών

Οι μαθητές χρησιμοποιούν το ποντίκι στον υπολογιστή, και μπορούν να χειρίζονται τα πλήκτρα space, enter, με τις, κατά περίπτωση, προσαρμογές.

A.5 Εκτιμώμενη διάρκεια

2 διδακτικές ώρες

A.6 Συσχετισμός με το Αναλυτικό Πρόγραμμα

Η σωματογνωσία αποτελεί διδακτική ενότητα σε μαθητές με κινητικές αναπηρίες, σύμφωνα με τα αναλυτικά προγράμματα ειδικής αγωγής για το νηπιαγωγείο και το βιβλίο εκπαιδευτικού ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης.

A.7 Ανάλυση περιεχομένου

Επιδιώκεται η αναγνώριση των μελών του σώματος και η βασική λειτουργία τους. Η εξάσκηση γίνεται με την βοήθεια λογισμικών αλλά περιλαμβάνει και αντιληπτικοκινητικό μέρος.

Β. Οι εναλλακτικές αντιλήψεις των μαθητών

Η ανίχνευση της προηγούμενης γνώσης των μαθητών αναφορικά με την σωματογνωσία γίνεται με ερωτήσεις στην πρώτη διδακτική ώρα. Η επιλογή των συσκευών εισόδου βασίζεται στην αξιολόγηση τους ΚΕΣΥ και της διεπιστημονικής ομάδας.

Γ. Σκοπός και Στόχοι του εκπαιδευτικού σεναρίου

Σκοπός:

Σκοπός του σεναρίου είναι η αναγνώριση των μελών του σώματος η οποία αφορά στο γνωστικό περιεχόμενο της ψυχοκινητικής

Στόχοι:

1. Ως προς το γνωστικό αντικείμενο

Να αναγνωρίσουν τα μέλη του σώματος τους

Να αναγνωρίσουν τη χρήση των μελών του σώματος

Να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους

2. Ως προς την χρήση νέων τεχνολογιών

Να εξοικειωθούν στη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή

Να εξοικειωθούν στη χρήση λογισμικών

Να χρησιμοποιούν τον υπολογιστή, ως μέσο μάθησης

3. Ως προς τη μαθησιακή διαδικασία

Να αναπτύξουν δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας

Να αναπτύξουν κριτική σκέψη

Να αναπτύξουν αντιληπτικοκινητικές δραστηριότητες μέσω της ανακάλυψης και διερεύνησης

Δ. Διδακτικό υλικό και απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή

Δ.1 Υλικοτεχνική υποδομή

Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, βιντεοπροβολέας ή διαδραστικός πίνακας

Δ.2 Διδακτικό υλικό

Φύλλα εργασίας, εκπαιδευτικά λογισμικά (κινητικότητα A-B, on line puzzle, Tux Paint).

Τα παραπάνω λογισμικά επιλέχθηκαν διότι με τον διαδραστικό τους χαρακτήρα προκαλούν το ενδιαφέρον των μαθητών και δημιουργούν ένα ευχάριστο περιβάλλον μάθησης.

Ε. Περιγραφή και δραστηριότητες υλοποίησης του εκπαιδευτικού σεναρίου

Ε.1 Οργάνωση της Τάξης

Οι μαθητές με κινητικές αναπηρίες παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις ως προς τις μαθησιακές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν (γνωστικός τομέας). Στις συνεργατικές δραστηριότητες οι οποίες διεξάγονται στον υπολογιστή χωρίζονται σε ανομοιογενή ζευγάρια αναφορικά με το γνωστικό επίπεδο, έτσι ώστε να υπάρχει η δυνατότητα αλληλοβοήθειας. Αναφορικά με την προσβασιμότητα έχουν γίνει οι αναγκαίες διευθετήσεις που αφορούν α) στην θέση εργασίας των μαθητών, β) στις συσκευές εισόδου στον υπολογιστή, γ) στην διευθέτηση του χώρου που αφορά στην μετακίνηση των μαθητών στην τάξη. Το φύλλο εργασίας είναι προσαρμοσμένο στο γνωστικό και αντιληπτικό επίπεδο των παιδιών έτσι ώστε να μπορούν να συμπληρωθούν από όλους τους μαθητές. Το φύλλο εργασίας συμπληρώνεται ομαδικά από τους μαθητές στο τέλος της 2^{ης} διδακτικής ώρας. Οι δραστηριότητες οι οποίες γίνονται είναι ατομικές ή σε ζευγάρια.

Ε.2 Διδακτικές προσεγγίσεις και στρατηγικές

1. Θεωρητική προσέγγιση

Το διδακτικό σενάριο βασίζεται στην θεωρία του συμπεριφορισμού σε μερικές δραστηριότητες και στην θεωρία του εποικοδομισμού όπου οι μαθητές χρησιμοποιώντας λογισμικά αναπτύσσουν τη δημιουργικότητά τους.

2. Μεθοδολογική προσέγγιση

Στο διδακτικό σενάριο εφαρμόζεται η ομαδοσυνεργατική μέθοδος διδασκαλίας. Οι μαθητές εργάζονται σε ζευγάρια στον ηλεκτρονικό υπολογιστή αναπτύσσοντας πνεύμα συνεργασίας και αλληλοβοήθειας και η βιωματική προσέγγιση περιλαμβάνει κινητικές δραστηριότητες. Ο εκπαιδευτικός καθοδηγεί και διορθώνει τους εκπαιδευόμενους, όπου χρειάζεται.

3. Διδακτική προσέγγιση με ΤΠΕ

Η χρήση των ΤΠΕ δημιουργεί ευχάριστο και πολυαισθητηριακό περιβάλλον μάθησης το οποίο προάγει την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών με αναπηρία. Συγκεκριμένα, τα εκπαιδευτικά λογισμικά τα οποία χρησιμοποιούνται ενδυναμώνουν τη μαθησιακή διαδικασία με διαδραστικό και διασκεδαστικό τρόπο. Οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να πειραματιστούν, να κατανοήσουν διερευνητικά έννοιες, να επιλύσουν προβλήματα και να αναπτύξουν κριτική σκέψη.

Ε.3 Περιγραφή δραστηριοτήτων σεναρίου

1. Δραστηριότητες ψυχολογικής και γνωστικής προετοιμασίας: αποτίμηση υπάρχουσας γνώσης και ανίχνευση αναπαραστάσεων και γνωστικών δυσκολιών.

Οι μαθητές βλέπουν βίντεο το οποίο χρησιμοποιείται σαν αφορμή. Ακολουθεί μικρή εισαγωγή από τον εκπαιδευτικό για τα μέρη του σώματός μας και την χρησιμότητά τους. Οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά δίνοντας παραδείγματα από την καθημερινότητά τους.

2. Δραστηριότητες διδασκαλίας του γνωστικού αντικειμένου

Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει σε μορφή power point τα μέρη του σώματος και συζητά με τους μαθητές την χρησιμότητά τους. Στην συνέχεια προβάλλεται βίντεο και οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά δείχνοντας πάνω στο σώμα τους τα σημεία που υποδεικνύονται με τη συνοδεία τραγουδιού.

3. Δραστηριότητες εμπέδωσης του γνωστικού αντικειμένου

Οι μαθητές χωρίζονται σε ζευγάρια και κάνουν βιωματικές δραστηριότητες όπου: α) ο κάθε μαθητής αγγίζει ένα μέλος του και ο συμμαθητής του το ονομάζει, και β) ο κάθε μαθητής αγγίζει με ένα ραβδάκι ένα μέλος του συμμαθητή του ο οποίος έχει κλειστά τα μάτια και εκείνος το ονομάζει. Στην συνέχεια οι μαθητές εξασκούνται στην δραστηριότητα «το πρόσωπο» με την διαδικασία drag and drop από την εφαρμογή κινητικότητα Α' - Β' Δημοτικού. Επιπρόσθετα συνθέτουν on line puzzle από εφαρμογή την οποία έχει εγκαταστήσει ο εκπαιδευτικός.

4. Δραστηριότητα αξιολόγησης του γνωστικού αντικειμένου

Οι μαθητές συμπληρώνουν 1 φύλλο εργασίας σε έντυπη μορφή στο τέλος της δεύτερης διδακτικής ώρας.

Ε. 4 Φύλλα εργασίας

Φύλλο εργασίας 1

Το φύλλο εργασίας 1 περιλαμβάνει εικόνα του ανθρωπίνου σώματος όπου οι μαθητές καλούνται να τοποθετήσουν σε κύκλους τα αντίστοιχα μέρη του. Οι κύκλοι αντιστοίχισης μπορεί να είναι κομμένοι από τον εκπαιδευτικό ή εάν το επιτρέπει το επίπεδο λεπτής κινητικότητας τα κόβουν οι μαθητές με ψαλίδι.

Ε. 5 Δραστηριότητες υλοποίησης του εκπαιδευτικού σεναρίου στην τάξη

1. Δραστηριότητες ψυχολογικής και γνωστικής προετοιμασίας: αποτίμηση υπάρχουσας γνώσης και ανίχνευση αναπαραστάσεων και γνωστικών δυσκολιών.

Οι μαθητές βλέπουν το παρακάτω βίντεο το οποίο χρησιμοποιείται σαν αφορμή. Ακολουθεί μικρή εισαγωγή από τον εκπαιδευτικό για τα μέρη του σώματος μας και την χρησιμότητά τους.

<https://www.youtube.com/watch?v=mtsW5cs1Dqs>

2. Δραστηριότητες διδασκαλίας του γνωστικού αντικειμένου

Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει σε μορφή power point τα μέρη του σώματος συζητά με τους μαθητές την χρησιμότητά τους.

Μέρη του σώματος

Στην συνέχεια οι μαθητές βλέπουν το παρακάτω βίντεο και επαναλαμβάνουν τις κινήσεις

<https://www.youtube.com/watch?v=Fp6RamdImZk>

3. Δραστηριότητες εμπέδωσης του γνωστικού αντικείμενου

Οι μαθητές χωρίζονται σε ζευγάρια και κάνουν τις παρακάτω δραστηριότητες:

α) Ο κάθε μαθητής αγγίζει ένα μέλος του και ο συμμαθητής του το ονομάζει.

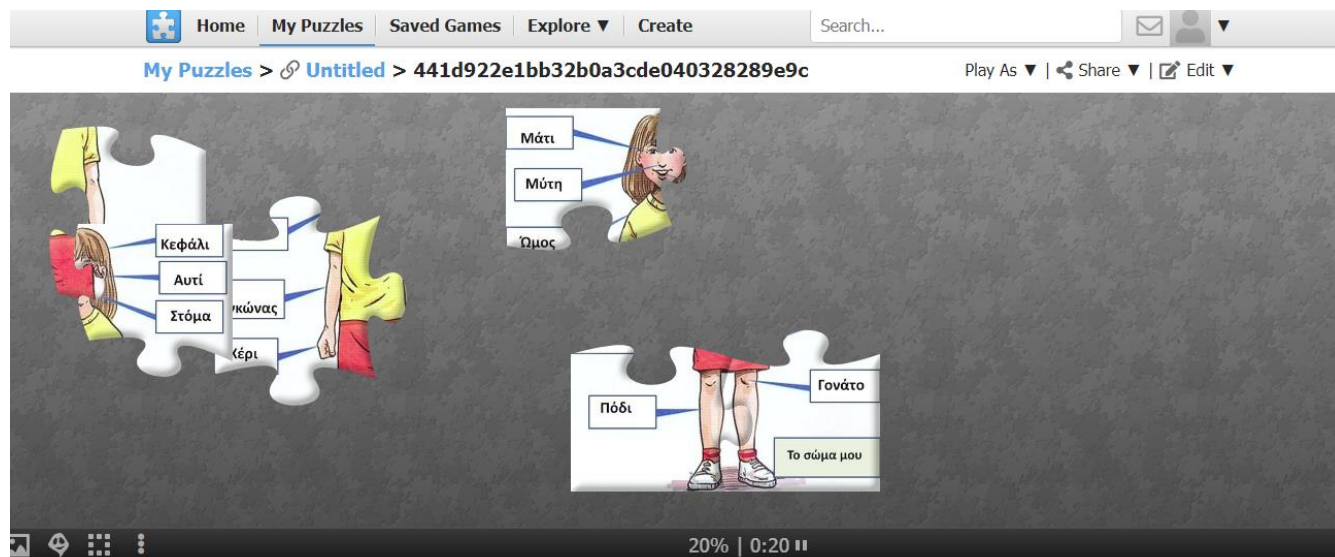
β) Ο κάθε μαθητής αγγίζει με ένα ραβδάκι ένα μέλος του συμμαθητή του ο οποίος έχει κλειστά τα μάτια και εκείνος το ονομάζει

γ) Στους υπολογιστές είναι εγκατεστημένη η εφαρμογή κινητικότητα Α' - Β' Δημοτικού από την διεύθυνση <http://prosvasimo.iep.edu.gr/el/kinhtikothta-a-b-dhmotikou>.

Η Εφαρμογή περιλαμβάνει την δραστηριότητα «το πρόσωπο» όπου οι μαθητές με την διαδικασία drag and drop τοποθετούν τα μέρη του προσώπου.

δ) Στους υπολογιστές είναι εγκατεστημένη η εφαρμογή <https://www.jigsawplanet.com>. Ο εκπαιδευτικός έχει κάνει εγγραφή και έχει δημιουργήσει puzzle με τα μέρη του σώματος το οποίο οι μαθητές συνθέτουν.

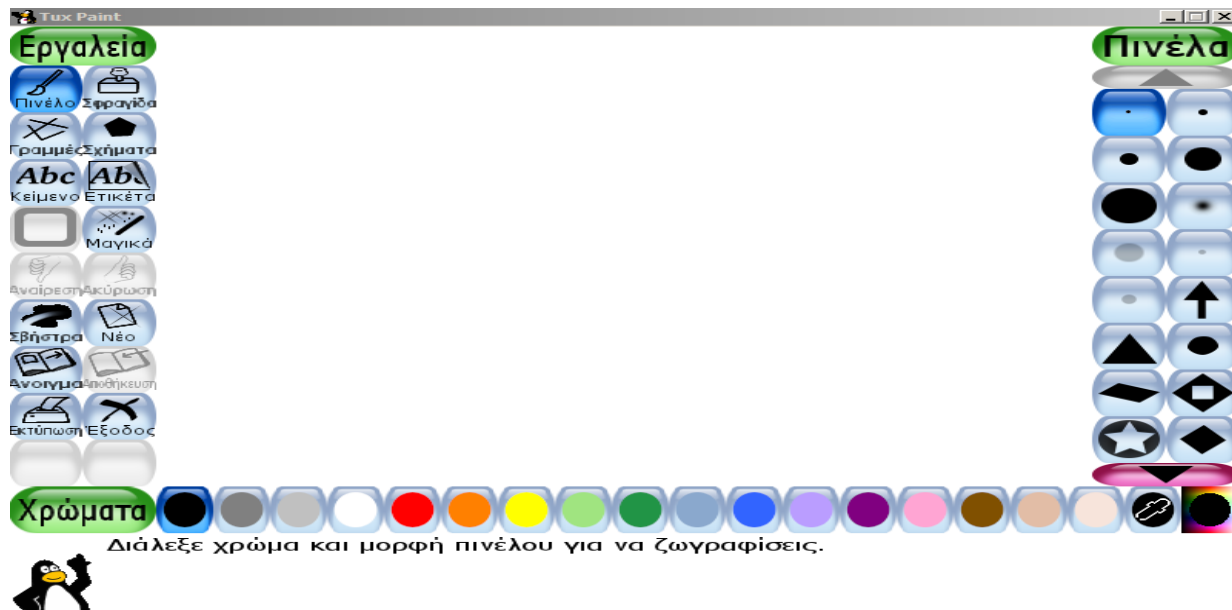

4. Δραστηριότητες αξιολόγησης του γνωστικού αντικειμένου

Οι μαθητές συμπληρώνουν 1 φύλλο εργασίας στο τέλος της 2^{ης} διδακτικής ώρας.

5. Μεταγνωστική δραστηριότητα

Οι μαθητές ζωγραφίζουν το ανθρώπινο σώμα με το λογισμικό Tux Paint.

Στ. Αξιολόγηση

Στ. 1 Αξιολόγηση των μαθητών/τριών

Η αξιολόγηση των μαθητών γίνεται μέσα από το φύλλο εργασίας 1

Στ. 2 Αξιολόγηση εκπαιδευτικού σεναρίου

Η αρχική αξιολόγηση συμβάλει μέσω της ανίχνευσης των πρωτοτέρων δεξιοτήτων στον κατάλληλο σχεδιασμό και υλοποίηση των δραστηριοτήτων του σεναρίου.

Η διαμορφωτική αξιολόγηση πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων που αφορούν στη χρήση των λογισμικών και την εκτέλεση των ασκήσεων στο βιωματικό μέρος. Ο εκπαιδευτικός παρατηρεί την ανταπόκριση των μαθητών και παρεμβαίνει υποστηρικτικά και διορθωτικά όπου χρειάζεται.

Η τελική αξιολόγηση αφορά στην τελική αποτίμηση της επιλογής των δραστηριοτήτων και των λογισμικών που επιλέχθηκαν.

Z.1 Πρόσθετες πληροφορίες

Το διδακτικό σενάριο μπορεί να χρησιμοποιηθεί στις τάξεις του ειδικού δημοτικού σχολείου εφόσον διαπιστώνονται ελλείμματα στην σωματογνωσία.

Z.2 Βιβλιογραφία – Δικτυογραφία

Physical Activities for Improving Children's Learning and Behavior. A guide to sensory motor development. Cheatum & Hammond. HumanKinetics, ChampaignIL. 2000.

<http://prosvasimo.iep.edu.gr/el/kinhtikothta-a-b-dhmotikou>

<http://prosvasimo.iep.edu.gr/el/analytika-programmata-eidikhs-agwghs-kai-ekpaideushs>

http://www.pi-schools.gr/content/index.php?lesson_id=200&ep=14.

<http://users.sch.gr/stefanski/amea/aps-kinitikes-1.pdf>

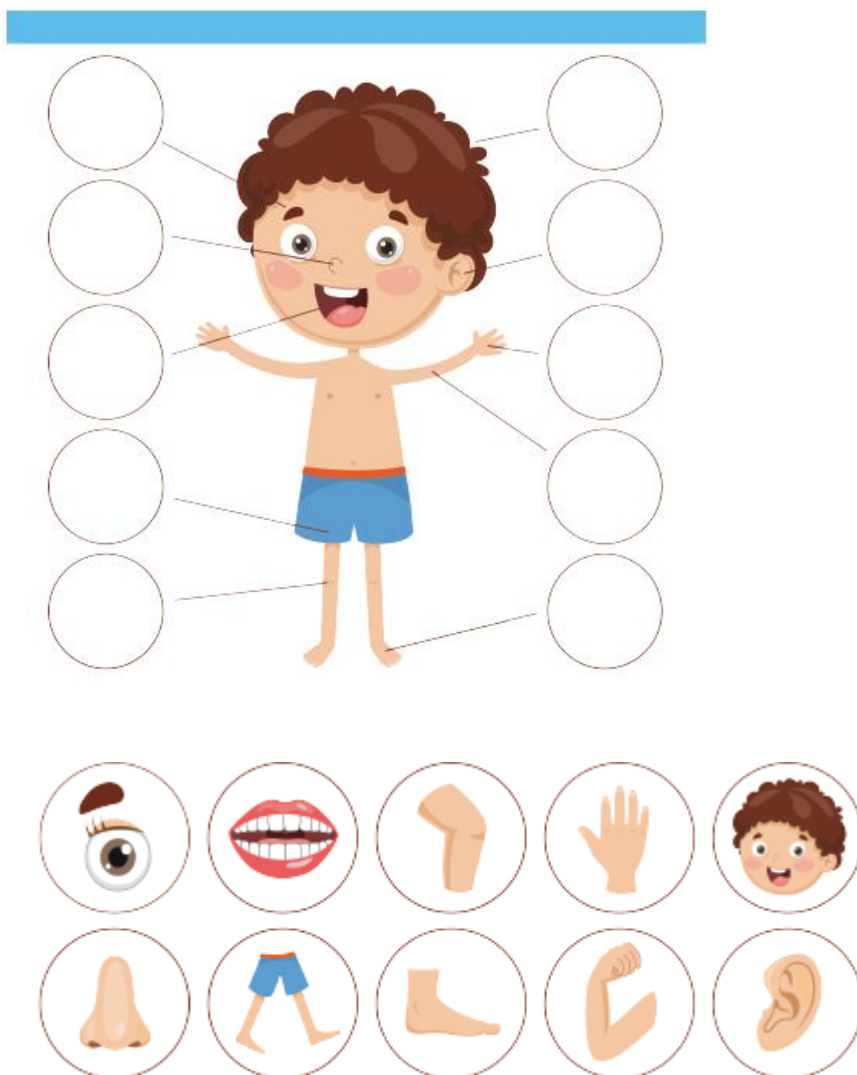
<https://www.jigsawplanet.com>

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1

Ομάδα....

Ημερομηνία

1. Βάλε τα μέρη του σώματος στον σωστό κύκλο

Το παρόν σενάριο περιλαμβάνεται στο επιμορφωτικό υλικό της εκπαίδευσης επιμορφωτών Β' επιπέδου ΤΠΕ στα ΠΑΚΕ (Συστάδα 12: Ειδική Αγωγή), όπως αναπτύχθηκε/προσαρμόστηκε και αξιοποιήθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «Επιμόρφωση εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και εφαρμογή των ψηφιακών τεχνολογιών στη διδακτική πράξη (Επιμόρφωση Β' επιπέδου ΤΠΕ)», <http://e-pimorfosi.cti.gr>, του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», ΕΣΠΑ 2014-2020, με τελικό δικαιούχο το ΙΤΥΕ «Διόφαντος».

Το επιμορφωτικό υλικό αποτελεί ιδιοκτησία του ΥΠΑΙΘ και καλύπτεται από την ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων των δημιουργών. Διατέθηκε μέσω της ειδικής πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης της παραπάνω Πράξης (moodle), ενώ την ευθύνη ανάπτυξής του είχε συγγραφική ομάδα εξειδικευμένων εκπαιδευτικών, με επιστημονικούς υπευθύνους την κ. Βενέττα Λαμπροπούλου, Ομότιμη Καθηγήτρια Αγωγής Κωφών του Πανεπιστημίου Πατρών και τον κ. Κλήμη Άντζακα, Επίκουρο Καθηγητή Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Πατρών.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

